

Praha 9. ledna 2019 Č.j. MSP-599/2018-OOJ-SO/11 Počet listů: 1 Přílohy: 0 MSP-599/2018-OOJ-SO/11

Vážená paní veřejná ochránkyně práv,

obdržel jsem Vaše závěrečné stanovisko ve věci naplňování Evidence soudních rozhodnutí vrchních a krajských soudů. V části Vašeho stanoviska týkající se novelizace instrukce, kterou se stanoví sazebník úhrad za poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., a instrukce, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., se vyjádřím ve Vámi stanovené 60 denní lhůtě. K Vašim návrhům, jež se týkají samotného zveřejňování soudních rozhodnutí, pak sděluji následující.

V obecné rovině souhlasím s Vašimi vizemi stran přípravy veřejné sbírky rozhodnutí, nicméně v této souvislosti je třeba mít na paměti řadu komplikací, které s implementací takové sbírky souvisejí. Zcela souhlasím s Vaším názorem, že povinnost soudů zveřejňovat rozhodnutí musí být dána zákonem. Nejbližší novela zákona o soudech a soudcích je plánována na rok 2019 s tím, že v souladu s Plánem legislativních prací na rok 2019 je stanovený termín předložení vládě červen 2019 - tedy na jaře 2019 by měl být návrh rozeslán do mezirezortního připomínkového řízení. V rámci této novely by měla být řešena i problematika zveřejňování soudních rozhodnutí, přičemž inspiraci lze hledat např. na Slovensku.

Kontinuita sbírky, kterou uvádíte pod bodem (2) navrhovaných opatření k nápravě je dle našich zjištění prozatím dosti problematická, neboť bude velmi záležet na možnosti migrace dat ze staršího systému evidence rozhodnutí. Z komerčních sbírek rozhodnutí tato získat nelze, bude proto nutné získat od soudů již dříve anonymizovaná rozhodnutí, která mimo jiné poskytly těmto soukromým společnostem. V této souvislosti je třeba zcela souhlasit, že komerční subjekty disponují mnohdy větším počtem rozhodnutí, než jsou v samotné veřejné sbírce.

Základní možnosti třídění podle soudce, soudu, data vydání, oblasti, věci, druhu a fulltextové vyhledávání považuji za elementární a bezpodmínečné funkce, bez kterých by sbírka skutečně neměla smysl. Na základě rešerše zahraničních řešení bylo dále zjištěno, že standardizované vzory rozhodnutí a standardy citací zákonů a literatury v konečném důsledku snižují náklady na vytvoření jak anonymizačního nástroje, tak samotné sbírky; např. ve Finsku se v souvislosti s anonymizací provádí ve stejném kroku i citační analýza literatury a zákonů,

což umožňuje sledování souvislostí mezí jednotlivými judikáty a v konečném důsledku je to velice užitečný nástroj pro soudy i odbornou veřejnost. Tudíž bude analyzována i tato možnost.

Podmínky pro personální a technické vybavení soudů v oblasti zveřejňování soudních rozhodnutí jsou bezpochyby velmi důležité. Je nepochybné, že bude třeba nastavit optimální proces zveřejňování tak, aby nepřiměřeně nezatěžoval justiční aparát. Domnívám se, že toho lze docílit jedině vyloučením jakékoliv manuální práce či alespoň jejím omezením na nezbytné minimum. Realizace takového opatření je však velice náročná za situace, kdy justice užívá zastaralé informační systémy. Nadto Ministerstvo spravedlnosti nedisponuje vlastnickými právy k těmto systémům, tudíž takto rozsáhlá změna napříč několika systémy se za stávající situace jeví jako neúměrně finančně náročná. Nejsem zastánce jakýchkoliv polovičatých řešení, mám tudíž za to, že je třeba zajistit zveřejňování rozhodnutí přímo z elektronického spisu, včetně přenosu metadat a procesu anonymizace, a protože plně elektronický spis v žádné agendě doposud není k dispozici, bude velice obtížné zajistit do této doby pro uživatele pohodlný proces zveřejňování.

V neposlední řadě uvádím, že od ledna 2019 převezme na Ministerstvu spravedlnosti přípravy podkladů pro novou veřejnou sbírku rozhodnutí nový odbor elektronizace justice. Bude třeba vyhodnotit testování projektu anonymizéru, na kterém je projekt veřejné sbírky absolutně závislý a bez kterého není možné rozhodnutí publikovat. V této souvislosti je také předběžně konzultována možnost spolupráce s Ministerstvem vnitra, neboť sbírka rozhodnutí by mohla být teoreticky součástí platformy eSbírky zákonů (s náležitými úpravami). V rámci příprav musí být analyzován současný způsob zveřejňování, možnost napojení současných systémů, fungování sbírek Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu a možnost propojení s plánovaným projektem Centrální tvorby dokumentů.

Vážená paní veřejná ochránkyně práv, dovolte mi závěrem ocenit Váš záměr uspořádat na toto téma kulatý stůl, jehož závěry budou jistě cenným podkladem pro řešení dané problematiky.

S pozdravem

Vážená paní Mgr. Anna Šabatová, Ph.D. veřejná ochránkyně práv Údolní 39 602 00 Brno